

10-й ЮВІЛЕЙ ЦЕНТРУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ В ГАЛУЗІ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ ІГН НАН УКРАЇНИ

17 грудня 2009 р. виповнилось 10 років з дня заснування науково-дослідної та інформаційно-організаційної структури НАН України — Центру менеджменту та маркетингу в галузі наук про Землю Інституту геологічних наук (ЦММ ІГН).

ЦММ ІГН (далі — Центр) був створений за постановою Бюро Президії НАН України з метою підвищення рівня інформаційного забезпечення установ Відділення наук про Землю, широкого впровадження в наукові дослідження інформаційних технологій, комп'ютеризованих форм і методів роботи за світовими стандартами.

Новостворена в системі Академії структура під керівництвом директора Центру Миколи Андрійовича Якимчука, професора, член-кореспондента НАН України, доктора фізико-математичних наук, здійснює свою діяльність на умовах повного госпрозрахунку без залучення бюджетних коштів НАН України, за результатами реалізації інформаційних послуг.

Ефективною формою постійного обміну інформацією про нові методи і методики досліджень, а також новітні технології напрямів, що зосереджені у Відділенні наук про Землю, стають організовані та проведені Центром у 1999—2008 рр. 18 конференцій, 10 з яких мали міжнародний статус, а також наукові видання, підручники, препринти тощо. Центром видано 17 збірників наукових праць за широкою тематичною спрямованістю (проблеми нафтогазової геології, промислової геофізики, ландшафтного різноманіття України, дослідження берегової зони морів, проблеми мінеральних вод тощо). У грудні 2001 р. було засновано наукове періодичне видання — журнал "Геоінформатика". З 2004 р. видається періодичне фахове видання — збірник наукових праць "Теоретичні та прикладні аспекти геоінформатики".

М.А. Якимчук проводить наукові дослідження та ініціює популяризацію в Україні сучасного напрямку, інтегративної науки — геоінформатики, що покликана забезпечити взаємодію та взаємопорозуміння всередині циклу геонаук, а також сприяти взаємодії з іншими дисциплінами природо- і суспільствознавства — фізикою, астрономією, астрофізикою, математикою, інформатикою, історією людства та його культури, філософією. Більш узагальнено геоінформатика визначається як наука про інформаційні потоки в природі, суспільстві і свідомості, вивчення яких дає змогу щонайповніше розкривати суть чотирьох головних феноменів навколишнього світу — Космосу, планети Земля, Життя, Людини.

На розвиток нового наукового напрямку "Геоінформатика" в Україні було започатковано організацію міжнародних конференцій "Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти", які починаючи з 2002 р. проходять щорічно в Києві. В роботі конференцій (2002—2009) взяли участь більше як 1500 учасників з понад 40 організацій. З метою об'єднання зусиль щодо впровадження геоінформатики за рішенням II Міжнародної конференції "Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти" (берез. 2003 р.) в Україні була створена Всеукраїнська асоціація геоінформатики (ВАГ — *AUAG — All Ukrainian Association of Geoinformatics*). На сьогодні ВАГ є єдиною громадською організацією з геоінформатики у світі, яка безпосередньо встановлює зв'язки із закордонними громадськими організаціями та організаціями, що працюють у галузі геологічних та геофізичних досліджень, комп'ютерних технологій. З 2007 р. ВАГ є асоційованим товариством з Європейською асоціацією гео-вчених та інженерів (*EAGE*), що дає можливість на щорічних конференціях *EAGE* отримувати

мувати виставкові площі для подання своїх робіт, результатів і досягнень членів асоціації.

Результатом тісної співпраці Центру, *EAGE* та ВАГ стало те, що починаючи з 2006 р. щорічні конференції з геоінформатики були під пильною увагою керівництва *EAGE*. У 2006 р. її відвідували — Гарет Вільямс, президент *EAGE* (2005—2006), та член комітету *EAGE-PACE* Павло Карнковський, у 2007 р. на конференції виступив президент *EAGE* Тео Кортекас (2006—2007), у 2008 р. у роботі VII конференції взяли участь президент *EAGE* Фін Омотт (2007—2008) і голова *EAGE-PACE* фонду Хельмут Гартнер. У 2009 р. представником *EAGE* був Пітер Вервей — менеджер *EAGE* по Росії та країнах СНД.

З ініціативи Центру та особисто М.А. Якимчука відновлено спеціальність 04.00.05 — "Геологічна інформатика", затверджену ВАК України у переліку спеціальностей, за якими проводиться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Завдяки активній позиції М.А. Якимчука відновлено роботу спецради по захисту дисертацій з геоінформатики при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Крім того, Центр ініціював відкриття на геологічному факультеті освітнього напрямку "геоінформатика".

У Центрі досліджують, розробляють та впроваджують нові моделі розв'язку задачі аналітичного продовження потенціальних полів, алгоритми програмного забезпечення інтерпретації геофізичних полів і побудови фізико-математичних моделей процесів та аномальних об'єктів. Спільно з Інститутом прикладних проблем екології, геофізики і геохімії та НВП "Геопром" розроблена експрес-технологія оперативного вирішення завдань екології, інженерної геології та геолого-геофізичних досліджень, яка має широке практичне застосування. Особливо актуальні теоретичні напрацювання та пропозиції прикладного характеру спрямовані на забезпечення енергетичної і ресурсної стабільності та безпеки України.

За 10 років Центром успішно реалізовано головний сенс намічених перетворень, ключова ідея яких — не доганяти минуле, а створювати майбутнє. Суттєвим є внесок у підвищення рівня інтелектуальних підходів до вирішення завдань надро- та природокористування. Вчені Центру заклали фундамент розвитку су-

часного наукового напрямку — геоінформатики, проводять унікальні міждисциплінарні дослідження. Отримано значні наукові результати, зроблено багато корисних справ, нагромаджено відповідний досвід, а ще більше планів і намірів попереду.

ГЕОІНФОРМАТИКА 2010

Знаковою для геологічної спільноти України стала 71-а конференція *EAGE*, що відбулася в черв. 2009 р. в Амстердамі. Саме тут було підписано угоду між *EAGE* і ВАГ про спільне проведення IX Міжнародної конференції "Геоінформатика: теоретичні та прикладні аспекти" в наступному 2010 р. в період з 11 по 14 трав. у м. Київ. Користуючись нагодою запрошуємо всіх бажаючих використати можливість бути на одному форумі та мати наукове спілкування з вченими інших країн світу. Наукова програма конференції буде складатися з усних доповідей та стендових презентацій за широким колом питань, пов'язаних з геоінформатикою. Особлива увага приділятиметься проблемам сучасного стану та перспективам розвитку геоінформатики в Україні.

Темі доповідей

- Управління геологічними даними в Україні
- Створення національних геологічних баз даних: міжнародний досвід
- Теоретичні та концептуальні питання наукових і методичних основ геоінформатики
- Геоінформатика і планета Земля
- Геолого-інформаційні системи та бази даних
- Математичні методи і комп'ютерні технології в геофізиці та геології
- Геоінформаційні аспекти геолого-геофізичних, геолого-геохімічних та інших видів досліджень з метою пошуку, розвідки, розробки та експлуатації родовищ корисних копалин
- Геоінформаційні технології освоєння покладів вуглеводню
- Нетрадиційні інноваційні методи пошуку і розвідки вуглеводнів
- Геоінформаційне забезпечення моніторингу небезпечних геологічних процесів, природні та техногенні катастрофи і ризики
- Дистанційне зондування Землі та ГІС: основні тенденції та перспективи

Додаткову інформацію дивіться на сайтах
<http://www.geology.com.ua> та www.eage.org